

Koliko za varstvo predšolskih otrok

Sredstva javnega obveščanja v Sloveniji so v zadnjem času namenila precej pozornosti lani sprejetemu samoupravnemu sporazumu o uresničevanju socialnovarstvenih pravic, posebej vprašanjem deleža staršev v ceni oskrbe otrok v vrtcih. V nekaterih od teh prispevkov so bile enostranske informacije in celo dezinformacije, ki so vnesle v razpravo o tej problematiki neprimerne razsežnosti in ustvarjale neugodno klimo. Pritem je bil večkrat ustvarjen vtis, kot da gre za birokratske in druge neustrezne postopke, ne pa tisto, k čemur težimo: nov sistem naj sedanjega stanja ne bi poslabšal, ampak izboljšal položaj družin, ki si same ne morejo zagotoviti socialne varnosti.

Novi samoupravni sporazum o uresničevanju socialnovarstvenih pravic v Sloveniji je velika pridobitev za enotno uveljavljanje socialne politike, posebej za urejanje družbene skrbi za otroke. Z njim je odpravljena dosedanja razdrobljenost in nepovezanost raznovrstnih postopkov in meril za trinajst vrst socialnovarstvenih pomoči, kolikor jih imamo v Sloveniji, in je na tej osnovi tudi primernejše in novim razmeram ustrežnejše urejen odnos do pomoči družinam in otrokom.

Posebno pomembno je, da je odpravljen avtomatizem cenov. Bolj kot doslej se bodo družbene pomoči za otroke namreč oblikovale z upošteva-

njem dejanskih socialnih razmer družine. Te bodo razvidne iz enotne skupne evidence socialnovarstvenih pomoči, pri kateri bodo sodelovale delovne organizacije, krajevne skupnosti in strokovne službe s področja socialnega dela. Na osnovi življenjskih stroškov je dogovorjena tudi najnižja raven socialne varnosti otrok, to je 43 odstotkov od povprečnega osebnega dohodka v Sloveniji v preteklem letu in znaša letos 11.938 dinarjev (po podatkih Zavoda SRS za statistiko je bil lanski povprečni osebni dohodek na zaposlenega v Sloveniji 27.762 dinarjev in za 52 odstotkov večji kot v predhodnem letu).

Pomoč za otroka, ki bo dodeljena praviloma v funkcionalni obliki (plačilo vrtca, šolske prehrane) bo ugotovljena kot razlika med dohodkom na družinskega člana in zneskom, ki zagotavlja dogovorjeno raven socialne varnosti otroka. Pomoči otrokom za posamezne skupine družin torej ne bodo več enake, marveč različne, upoštevaje njihove socialne razmere.

SISTEMSE SPREMEMBE OD MAJA, POVEČANJE OTROŠKIH DODATKOV ŽE OD MARCA

V Skupnosti otroškega varstva Slovenije ocenjujemo, da se bodo letos družbene denarne pomoči otrokom precej povečale, to je tudi prioriteta naloga v letošnji republiški resoluciji. Sistemske spremembe v zvezi s tem bodo uveljavljene od letošnjega maja. Toda spriči velikega povečanja cen in življenjskih stroškov v zadnjih mesecih naj bi še pred tem, za marec in april, povečali otroške dodatke sedanjim prejemnikom. O tem povečanju bodo v najkrajšem času dokončno odločila samoupravna telesa občinskih skupnosti otroškega varstva. Predlog je, da bi otroške dodatke za najnižje dohodkovne skupine upravičencev v tem času povečali od 2.400 na 4.000 dinarjev, za srednje od 1.600 na 2.700 in za najvišje od 900 na 1.600 dinarjev mesečno.

Od letošnjega maja bo, kot že rečeno, veljal tudi nov način določanja prispevkov staršev za otroke v vrtcih. Občinske skupnosti otroškega varstva bodo za vse otroke v vrtcih v celoti plačevale vzgojni del v ceni, razen tega pa tudi razliko med prispevki staršev in ceno oskrbe (prehrana in varstvo). Ocenjujemo, da bodo občinske skupnosti otroškega varstva na ta način prispevale k ceni v povprečju več kot polovico. Starši s svojim prispevkom pokrivajo torej le del cene, v katerem so stroški prehrane in varstva. Pri tem je pomembno, da starši plačujejo prispevek glede na višino svojih dohodkov, vendar ne več po različnih zdaj veljavnih lestvicah, marveč po enotno dogovorjenem deležu, ki je določen v novem samoupravnem sporazumu o uresničevanju socialnovarstvenih pravic v Sloveniji: to je 35 odstotkov od ugotovljenih dohodkov na družinskega člana. Če bodo v vrtcih pri ugotavljanju dohodkov staršev ugotovili težji socialni položaj družine, bodo o tem obvestili pristojne organe v občini (center za socialno delo ali strokovno službo ustrezne občinske samoupravne interesne skupnosti); to zaradi morebitnega zmanjšanja prispevka za otroka v vrtcu ali dodelitve druge vrste pomoči.

Starši z najnižjimi dohodki (70 ali manj odstotkov dogovorjene ravni socialne varnosti družin v Sloveniji) bodo od letošnjega maja v celoti oproščeni plačila prispevkov za otroke v vrtcih. Takih družin je v Sloveniji približno 10.000. Večina drugih družin bo po novem plačevala za otroke v vrtcih sorazmerno toliko več, kolikor so se povečali osebni dohodki in cene. To je tudi razumljivo in starši to dobro vedo, saj tudi stroški v domači oskrbi strmo naraščajo. Približno 5.000 družin, to je tistih z najvišjimi dohodki (blizu 6 odstotkov družin, ki imajo otroke v vrtcih), pa bo po novem prispevalo za otroke v vrtcih več kot doslej. Čeprav gre za družine z najvišjimi dohodki, je tudi njim treba olajšati prehod na nov način določanja prispevkov za otroke v vrtcih. Samoupravni organi Skupnosti socialnega varstva Slovenije so zato predlagali, da bi staršem z letošnjim majem ne po-

večali njihovega prispevka za vrtce bolj, kot je znašalo lansko povečanje osebnih dohodkov v Sloveniji, torej ne več kot za 52 odstotkov. Te družine bi pozneje postopoma prešle na polni prispevek. Vedeti je treba, da so sredstva skupnosti otroškega varstva zelo omejena, da jih zbiramo iz osebnih dohodkov delavcev, ki jih ni mogoče obremeniti za vse stroške vzgoje in varstva otrok v vrtcih. Vzgojni del pokrivajo skupnosti otroškega varstva v celoti za vse varovance, brez izjem, iz svojih dohodkov. Starši z najvišjimi dohodki pa pokrivajo del cene s stroški prehrane in varstva.

Ob tem bodo samoupravni organi v vrtcih in skupnostih otroškega varstva vnovič pregledali cene v vrtcih, da bi ugotovili, kje in koliko je mogoče še kaj poceniti: morebiti z izboljšano organizacijo dela, s povečanjem neposredne svobodne menjave dela ali še čem. Pri čem ne bi smeli prevailiti bremen naraščanja cen na osebne dohodke delavcev v vrtcih, ki so že zdaj razmeroma zelo nizki.

O tem, kakšne so posledice sprememb socialnovarstvenih pomoči in prispevkov za otroke, smo povprašali v dveh šišenskih VVZ. Takole so nam povedali:

Mojca Božjak, pedagoški vodja VVZ Medvode

Starši otrok že vedo za višje prispevke za otroke v vrtcih, žal pa še ne o tem, kolikšna bo vsota, ki jo bodo morali prispevati. V vrtcu jim pojasnjujemo postopke za določanje prispevkov in na osnovi naših pojasnil sami izračunajo, koliko bodo poslej plačevali. Pri nas zaradi deleža staršev v ceni oskrbe otrok v vrtcih doslej ni bilo osipa, celo nasprotno. Vse več imamo prošnji, da bi vključili otroke v različne skupine, pa tudi v starejše skupine. Zal jih bomo lahko nekaj sprejeli le v jasli, ker imamo starejše skupine že zasedene nad normativi.

Helena Benedičič, namestnik vodje v VVZ Milan Majcen

Osipa zaradi novih prispevkov ni. Večina staršev, ki imajo otroke pri nas v oskrbi, verjetno ne bo plačevala najvišje cene, ker bodo uveljavljali socialnovarstveno pomoč skladno s samoupravnim sporazumom. Na roditeljskih sestankih, ki jih bomo imeli, bomo pojasnili novo obliko plačevanja, nekaterim pa to pojasnjemo kar sproti. Vsi starši so bili precej zaskrbljeni v zvezi s cenami. Izkazalo se je, da so bili le premalo obveščeni in da ne gre za velike podražitve.

NOVI POSTOPKI

Postopki za določanje prispevkov so po novem poenostavljeni. Starši predložijo, kot doslej, na posebnem obrazcu podatke o svojih dohodkih in socialnem položaju družine. Staršem, ki ne prejema drugih socialnovarstvenih pomoči, izračunajo višino prispevka za oskrbo otroka na osnovi tega obrazca kar v vrtcu. Staršem, ki bodo plačali celoten prispevek (glede na dohodek in kajpak brez cene vzgoje) ni treba ugotavljati dohodka in jim zato tudi tega obrazca o dohodkih ni treba izpolniti. Staršem pa, ki so upravičeni tudi do drugih socialnovarstvenih pomoči, ugotovijo (skupaj s temi pomočmi) tudi njihov prispevek za otroke v vrtcu, ali jih tega prispevka oprostijo, pri pristojnem občinskem organu. Pri tem starši izpolnijo obrazec SPN-1, ki je namenjen uveljavljanju vseh vrst socialnovarstvenih pomoči v Sloveniji.

Novi sistem torej pomeni izboljšanje, ne poslabšanja sedanjega stanja. Seveda je treba upoštevati, da so tudi vrtci obremenjeni z mnogimi problemi, ki jih prinaša visoka inflacija s povečanimi cenami in da sami na ta gibanja pač ne morejo vplivati.

STROKOVNA SLUŽBA
SKUPNOSTI OTROŠKEGA VARSTVA
SLOVENIJE

Smučarji priredili Vilharjevo razstavo

Organizacijski odbor X. bloških tekov je v Salonu pohišstva Brest v Cerknici pripravil 68. samostojno razstavo umetniškega vodje in grafičnega oblikovalca teh tekov, slikarja in kiparja Marja L. Vilharja, ki letos slavi 30 let svojega samostojnega razstavljanja in 40 let grafičnega oblikovanja. Vilhar je za to svojo razstavo pripravil 41 olj, akvarelov in eno skulpturo. Na svečani otvoritvi je kulturni program izvajal priljubljeni opemil pevec Ladko Korošec ob spremljavi Milana Stanteta. Ob tej priložnosti je bila Vilharju podeljena tudi prva spominska medalja Bloških tekov, katere avtor je. To medaljo pa bodo dobili vnaprej vsi smučarji, ki so se in se bodo teh tekov udeležili desetkrat.

(Na sliki: Letošnji Bettev nagajenec Ladko Korošec in razstavljalec Mario L. Vilhar)